

19.04.2018 Warszawa

Akademia Sztuk Pięknych
Wydział Sztuki Mediów

Recenzja

Praca Doktorska zrealizowana przez Panią Martę Pabian została wykonana pod kierunkiem promotora dr.hab.prof. UJK Henryka Sikorę na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Proces dydaktyczny doktoratu Pani Marty Pabian do prowadził do powstania dzieła składającego się z części teoretycznej i praktycznej, będącego przedmiotem obrony doktoratu pod tytułem "Ciało jako nośnik informacji". Należy zaznaczyć, że w części pierwszej – teoretycznej pod tym samym tytułem praca zawiera 5 rozdziałów i posiada łączną objętość 53 stron na których autorka w sposób kompetentny odnosi się do pojęcia ciała, określając ciało jako byt materialny.

Pani Marta Pabian świadomie buduje obszar teorii odnoszący się do antropocentrycznej refleksji historycznej obejmującej ciało i jego rozumienie jako byt pozamaterialny. Tak postawiona teza „Ciało jako nośnik informacji” jest z całą świadomością określeniem pamięci ciała i miejscem tożsamości – autorefleksji autorki na poziomie psychologicznych kontekstów zapamiętywania i zapominania z możliwym rozszerzeniem o sferę społeczną i kulturową. Należy zauważyć że prezentowana fragmentaryczność ciała w pracach jest dowodem na stosowanie klasyfikacji według Tomasa Frchsa:

1. Pamięć między cielesna – powstająca przy każdym u obecnym spotkaniu.
2. Pamięć uwewnętrzniona – gdzie ciało staje się w niej nośnikiem symboli społecznych, ciałem dla innych.
3. Pamięć traumatyczna – wymykająca się świadomemu wspomnianiu, stanowiąca obcy bolesny element w ciele.

Kulturowe przemiany dla Pani Marty Pabian przekonująco rozumienie pamięcią ciała i cielesności jako doświadczenie osobiste z możliwym rozszerzeniem o doświadczenie społeczne i kulturowe.

W rozdziale drugim Autorka trafnie dokonuje rozszerzenia o doświadczenie sztuki współczesnej z możliwością budowania świadomości w oparciu o twórczość wybitnych artystów tj: Kozyra, Robakowski, Rasim Kratsen, Joseph Beuys czy Marina Abramowicz.

Inspiracje ale nie tylko, wpływają na kontekst umiejscawiając cielesność powstałych obrazo-objektów, odnoszących się do zewnętrznego obszaru i kondycji człowieka, jego ciała, skóry, cielesności i podskórności.

Obrazy ujawniają sumaryczne struktury materii i to co na ogół ukryte w ciele i cielesności jest wystawione na plan pierwszy, staje się medium które przywołuje pamięć nie próbując jej wyjaśnić, nie relacjonując jej i tym samym nie pozwala na zapomnienie (Jean Francois Lyotard).

Wybrane przez Panią Martę Pabian środki artystyczne, tak zwany warsztat, współtworzą formalnie i odnoszą się do rekonfiguracji twórczego poszukiwania nowej metafory – pamięci i ciała, interpretując figury pamięci w kontekście kultury oralnej – w której ucieleśnieniem jest teatr, sceną jest pamięć.

A treść wypełnia ciało tworząc współczesne odniesienie do mnemotechniki rozumianej jako procedurę polegającą na odcisnięciu w duszy miejsc i formowaniu wyobrażeń – powstają mentalne wizerunki, obrazy, istoty ciała.

Obrazy Pani Marty Pabian ujawniają twórczo matryce, współczesny asamblaż co możemy doświadczyć w akcie zmysłowego odbioru, te obrazy stają się naszymi obrazami wewnętrznymi. Cielesność ze świadomym powtórzeniem kształtuje pamięć kulturową, dwie warstwy znaczeń przenikają się, materia podłoża jest odmienna od samej figuratywności z uwzględnieniem i zróżnicowaniem istoty pierwowzoru ciała, i jego wyobrazeniowy projekcyjny charakter tworzy nowy obraz, w zgodzie pomiędzy kolorem, materia, ciałem i jego nowym obrazowaniem.

Całość pracy Pani Marty Pabian, zarówno część teoretyczną jak i praktyczną (obrazy) oceniam bardzo dobrze.

W związku z powyższym wnoszę do Szanownej Rady Wydziału o nadanie stopnia doktora dla Pani Marty Pabian w Dziedzinie Sztuki Plastyczne w Dyscyplinie Sztuki Piękne. Ocena Bardzo dobra.

Z poważaniem

Prof.zw.dr.hab. Włodzimierz Szymański